

Zavádění „přejímacích“ standardizačních dohod Aliance

Článek pojednává o zavádění standardizačních dohod Aliance do podmínek rezortu Ministerstva obrany České republiky. V textu článku jsou objasněna specifika procesu implementace, definovaná vnitřními předpisy rezortu Ministerstva obrany České republiky, která jsou determinující pro publikační činnost Institutu doktrín Velitelství výcviku – Vojenské akademie.

Ing. Michal Ročkář, Institut doktrín Vyškov

Zavádění standardizačních dohod Aliance do podmínek rezortu Ministerstva obrany České republiky má svá specifika, přičemž se proces implementace řídí vnitřními předpisy k tomu účelu vyhlášenými. Rozkazem Ministra obrany č. 29/2009¹ a Normativním výnosem Ministerstva obrany č. 20/2010² došlo k úpravě tohoto procesu. Pro Institut doktrín Velitelství výcviku – Vojenské akademie a nejen pro něj to znamená zpřísnění podmínek pro zavádění přejímacích standardizačních dohod Aliance doktrinálního charakteru. Cílem tohoto článku je popsat problematiku legislativního procesu zavádění standardizační dohody formou vojenského předpisu a vyvolat polemiku nad nutností zavádět dokumenty Aliance doktrinálního charakteru právě tímto vnitřním předpisem.

Institut doktrín (dále jen IDo) Velitelství výcviku – Vojenské akademie (dále jen VeV – VA) je orgánem náčelníka Generálního štábu Armády České republiky (dále jen NGŠ AČR) v oblasti tvorby vojenských předpisů, služebních pomůcek a vojenských publikací. Je pracovištěm, které zajišťuje rozvoj doktrinální soustavy v oblasti výcviku a operačního působení jednotek a velení (štábů). Realizuje správu standardizačních dohod Aliance (North Atlantic Treaty Organization – NATO) přidělených do správy veliteli VeV – VA jako správci standardizační skupiny. Sleduje a zavádí přijaté standardizační dohody NATO (dále jen STANAG) vztahující se k působnosti Institutu doktrín.

Standardizační dohody, ke kterým Česká republika (dále jen ČR) přistoupila, a které zavádí IDo do podmínek AČR, mají určitou zvláštnost. Jedná se o tzv. „přejímací“ STANAGy, kterými se zavádí spojenecké publikace (Allied Publication – AP). „Spojenecká publikace je oficiálním standardizačním dokumentem NATO, na jehož zavedení se dohodly některé nebo všechny členské státy, a který je rozšiřován do stupně uživatelů. U spojeneckých publikací, kde se vyžaduje formální potvrzení dohodou, k tomu slouží stručná, tzv. „přejímací“ standardizační dohoda (covering STANAG).“ Tolik definice z AAP-3³.

Aby bylo možné splnit úkoly v operacích NATO, musí vojska členských států mezi sebou stále více spolupracovat. Publikace, které jsou nezbytné pro společné síly, jsou označovány jako „spojenecké společné publikace“ (Allied Joint Publication – AJP). Spojenecké společné publikace přidělené do správy IDo jsou pouze doktrinálního charakteru, tzn., že nemají žádná ustanovení normativního charakteru. Jsou extraktem zkušeností spojeneckých vojsk z bojových a mírových operací a doporučením pro štáby a jednotky, jak dosáhnout požadovaného cíle bojové či nebojové operace. Proto je příslušníci IDo do konce loňského roku zaváděli formou zapracování do našich národních doktrín anebo do vojenských publikací doktrinálního charakteru. Tento proces umožňoval v co možná nejkratší době, bez zdlouhavých legislativních a schvalovacích procedur, přenést zkušenosti a doporučení ze spojeneckých publikací k jednotkám AČR. Podle rozsahu AJP a odborných znalostí a kapacit zpracovatelského týmu se doktrína nebo vojenská publikace zpracovala a vydala v časovém horizontu jednoho roku, maximálně dvou let.

Vydáním v anotaci uvedených normativních aktů se situace změnila. Přejímací STANAG lze dle výkladu sekce legislativní a právní Ministerstva obrany (dále jen SLP MO) zavést v rezortu Ministerstva obrany (dále jen MO) pouze vnitř-

¹ RMO č. 29/2009 o přípravě, schvalování a vyhlášení vnitřních předpisů v působnosti Ministerstva obrany a vydávání Věstníku Ministerstva obrany

² NVMO č. 20/2010 Příprava a schvalování vojenského předpisu

³ AAP-3 Směrnice pro tvorbu a vyhotovení standardizačních dohod NATO (STANAG) a spojeneckých publikací (AP)

ním předpisem, přičemž rozkazem MO (dále jen RMO) č. 29/2009 je v článku 7 stanoveno, že typem vnitřního předpisu, kterým lze zavádět STANAGy, je vojenský předpis. Na tomto stanovisku SLP MO trvá přesto, že dosavadní zkušenosti říkají, že i normativní výnos MO (dále jen NVMO) je k tomuto účelu postačující. Je vždy zdůrazňováno, že pro stanovení toho, který vnitřní předpis je nejvhodnější pro zavedení STANAG, je nutno posoudit samotný přejímaný dokument, zda-li obsahuje ustanovení normativní povahy, která jediná mohou být uvedena ve vnitřním předpise. Dle názoru zástupců IDo drtivá většina přejímaných AJP, které má ve správě jako správce standardizační třídy, nemá „ustanovení normativní povahy“. Například přejímací STANAG 2605 se nyní nachází ve stadiu, kdy dvě vojenské publikace, kterými měl být původně zaveden, jsou již před schválením, avšak STANAG tímto způsobem zaveden být nemůže. Proto byl zpracován návrh NVMO k zavedení STANAG 2605, avšak byl SLP MO vrácen s tím, že „předložený návrh neodpovídá svým obsahem normativnímu výnosu, ale odpovídá vojenskému předpisu“. Prostřednictvím Inspektorátu NGŠ jsme obdrželi pokyn ke zpracování návrhu vojenského předpisu. Co do něj uvést? Přejímaná AJP je doktrinálního charakteru, nemá ustanovení normativní povahy. Nezbývá, než formálně upravit obsah návrhu NVMO na návrh vojenského předpisu s jedním nebo dvěma články stanovujícími povinnost určeným osobám seznámit se s uvedenou alianční publikací. Tečka. Umíte si představit vojenský předpis o dvou listech? Nestačilo by např. sdělení NGŠ AČR nebo jiného odpovědného funkcionáře s obdobným obsahem jako ty dva články v předpise? Současná legislativa to neumožňuje, ale i tu tvoří jen lidé a pro lidi.

Čl. 1

1. Prostřednictvím tohoto předpisu se zavádí standardizační dohoda Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO), která je vedena v databázi Standardizační agentury NATO pod označením STANAG 2605 Ed. 1 k používání v podmínkách Armády České republiky.
2. Předpis je určen vojákům z povolání nebo občanským zaměstnancům, kteří plní úkoly ve vojenských a civilních strukturách NATO anebo jsou zařazeni ve společných štábech a podílejí se na plánování, přípravě a realizaci úkolů a opatření pro plánování, vedení a zabezpečení spojeneckých operací pozemních sil NATO na taktické úrovni.
3. Tento vojenský předpis nabývá účinnosti dnem vyhlášení ve Věstníku Ministerstva obrany.

Čl. 2

Vojáci z povolání nebo občanskí zaměstnanci uvedení v čl. 1 jsou povinni se seznámit se spojeneckou publikací ALLIED LAND TACTICS - ATP-3.2.1 (Spojenecká taktika pozemních sil - ATP-3.2.1) v originálním anglickém znění.

Poznámky:

1. Spojenecká publikace ATP-3.2.1 má pouze informativní charakter. Vojáci z povolání a občanskí zaměstnanci využívají tuto publikaci ke své práci podle vlastního uvážení, a to pouze za podmínky, že její ustanovení nejsou v rozporu s právním řádem České republiky nebo vnitřními předpisy Ministerstva obrany.
2. Pracovní překlad úvodu a obsahu ATP-3.2.1 je uveden v příloze 1.

Čl. 3

Spojenecká publikace ATP-3.2.1 je uložena v informačním systému standardizace, který je dostupný po celoarmádní datové síti na adrese <http://www.stand.acr> prostřednictvím aplikace ADMIS.

Obr. 1 možný obsah vojenského předpisu, kterým se zavádí přejímací STANAG

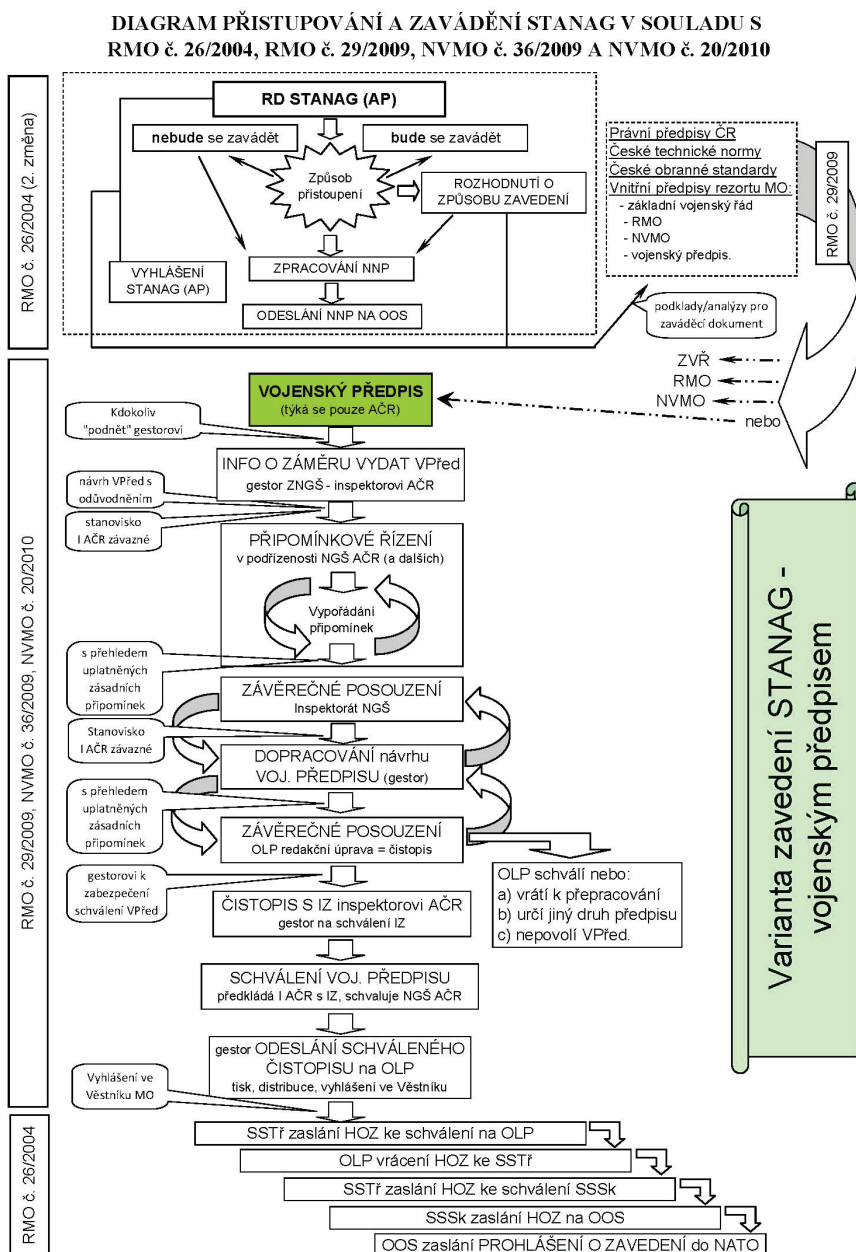
Důsledkem úpravy legislativního procesu rozkazem MO č. 29/2009 je značný nárůst počtu návrhů NVMO a vojenských předpisů na zavedení přejímacích STANAGů, které leží na SLP MO a Inspektorátu NGŠ k posouzení, přičemž personální kapacita těchto orgánů nestačí na jejich zpracování v přiměřené lhůtě a tím se proces zavádění těchto STANAGů neúměrně prodlužuje. Odpovědnost za zavedení STANAGu však nese správce standardizační skupiny, který v našem případě nemá žádnou páku na ovlivnění nebo urychlení tohoto procesu.

Na obrázku je graficky znázorněn zjednodušený proces zavedení přejímacích STANAGů formou vojenského předpisu podle současně platných vnitřních předpisů.

Problémem IDo je i to, že není organizačním útvarům MO, tudíž nemůže být gestorem zpracování vojenského předpisu⁴. Proto v souladu s NVMO č. 20/2010 podává služebním postupem podnět k iniciaci zpracování vojenského předpisu organizačnímu útvaru MO. Tím se celý proces zpracování dvoučládkového předpisu dále prodlužuje. Takto nastavený legislativní proces při současných personálních kapacitách (SLP MO, Inspektorátu NGŠ, ale i IDo) způsobuje, že zavedení přejímacího STANAGu na AJP doktrinálního charakteru se může protáhnout na dva i více let. Výše uvedený proces by měl pro-

⁴ Čl. 10 RMO č. 29/2009 a čl. 1 NVMO č. 20/2010

to být uplatňován pouze u STANAGů zavádějících procedurální postupy, ve kterých je zavedení v přejímacím státě striktně podmíněno vydáním příslušného nařízení, směrnice apod., tedy ve smyslu současné legislativy MO vnitřním předpisem.

Obrázek 2 – Diagram zavádění STANAGu – varianta zavedení
– vojenským předpisem

Literatura:

RMO č. 29/2009 O přípravě, schvalování a vyhlášení vnitřních předpisů v působnosti Ministerstva obrany a vydávání Věstníku Ministerstva obrany.

NVMO č. 20/2010 Příprava a schvalování vojenského předpisu.

AAP-3 Směrnice pro tvorbu a vyhotovení standardizačních dohod NATO (STANAG) a spojeneckých publikací (AP).

Spojenecké společné publikace jsou v rámci NATO pravidelně revidovány s periodou tří let. Po revizi může tato AJP zůstat nezměněna nebo se doplní, celá přepracuje, anebo se zruší a zpracuje nová. S touto frekvencí revizí a výše popsaným stavem zavádění přejímacích STANAGů se můžeme dostat do stavu, kdy do AČR zavedeme „přejímací“ STANAG (a jím přejímanou AJP) v době, kdy je tato spojenecká společná publikace v rámci NATO zrevidována a případně i zrušena nebo nově zpracována. Je jasné, že takto nastavený proces nemůže do budoucna vyhovovat žádné ze zúčastněných stran a je proto nutné zahájit diskusi nad návrhy na zjednodušení tohoto procesu. Dle informací z Inspektorátu NGŠ je plánováno jednání mezi SLP MO, Úřadem pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti a Inspektorátem NGŠ na toho téma. To je dobrý začátek pro nápravu tohoto stavu. Do této diskuze by však měly být zainteresováni také správci standardizačních skupin, kteří zodpovídají za zavedení STANAGů, ke kterým ČR přistoupila.